

Eläinkuljetuslainsäädäntö 5.1.2007 alkaen

Eläinkuljetuspäivä

25.3.2013

Tapani Parviainen

Säädökset

- **Eläinkuljetusasetus** eli Neuvoston asetus (1/2005) eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen 1255/97 muuttamisesta
 - sovellettu 5.1.2007 lähtien
- **Laki** eläinten kuljetuksesta
 - Voimaan 5.1.2007
- **MMM:n asetus** eläinten suojelusta kuljetuksen aikana

Eläinkuljetusasetuksen soveltamisala

- Kaupallinen toiminta, johon liittyy eläinten kuljettamista:
 - ansiotarkoitus
 - myynti, välitys
 - vienti teurastamolle
 - ammattivalmentajat
 - rekikoira- ja valjakkoyrittäjät

Rajoitukset soveltamisalaan, vain 3 ja 27 artiklat käytössä:

- Siirtolaiduntamiskuljetukset omilla maatalousajoneuvoilla tai kuljetusvälineillä
- Kasvattajan omilla kuljetusvälineillä suorittamat omien eläinten kuljetus alle 50 kilometrin matkan omalta tilalta
- 6 artiklan kohtia 1,2,4 ja 5 kohtaa ei sovelleta henkilöihin, jotka kuljettavat eläimiä enintään 65 kilometrin matkan lähtöpaikasta lukien

Viranomaiset eläinten kuljetuksissa

- maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosasto
- Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
- aluehallintovirastot
- poliisi
- kunnaneläinlääkäri
- tarkastuseläinlääkäri
- rajaeläinlääkäri

Luvat

- Lyhyiden kuljetusten eläinkuljettajalupa
- Pitkien kuljetusten eläinkuljettajalupa
- Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistukset
- Kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistukset

Eläinkuljettajalupa – lyhyt

- hakija Suomeen sijoittautunut
- käytössä on riittävät ja asianmukaiset
 - henkilökunta
 - laitteet
 - toimintamenettelyt
- ei eläinsuojelurikoksia

Eläinkuljettajalupa – pitkä

- hakija Suomeen sijoittautunut
- käytössä on riittävät ja asianmukaiset
 - henkilökunta
 - laitteet
 - toimintamenettelyt
- ei eläinsuojelurikoksia
- kuljettajien pätevyystodistukset
- kuljetusvälineiden hyväksymistodistukset
- tiedot menettelyistä, joilla eläinkuljettaja jäljittää ja pitää kirjaa vastuullaan olevien maantieajoneuvojen liikkeistä ja saa yhteyden kyseisiin kuljettajiin
- valmiussuunnitelmat hätätilanteita varten

Maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus (18 artikla)

- kuljetusväline tarkastetaan ja todetaan liitteessä I olevien II ja VI luvun vaatimusten mukaiseksi
- hyväksymiset rekisteröidään tietokantaan
- hyväksymistodistus
 - liitteen III, IV luvun mallin mukainen
 - voimassa enintään viisi vuotta
- paikannuslaitteisto, tallentava ja hälyttävä lämpötilan seurantajärjestelmä, juotto- ja ruokintamahdollisuus
- jäsenvaltiot voivat myöntää poikkeuksia tiettyihin vaatimuksiin alle 12 tunnin kuljetuksiin

Kuljettajan/hoitajan pätevyystodistus

- sovellettu 5.1.2008 alkaen
- kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljettajana saa olla vain pätevyystodistuksen haltija
- Liitteen IV mukainen koulutus ja koe
 - Evira hyväksyy kokeen ja kokeen järjestäjän

Kuljetusasiakirja

- Eläinten alkuperä ja omistaja
- Lähtöpaikka
- Lähtöpäivä ja aika
- Aiottu määräpaikka
- Kuljetusmatkan odotettu kesto

Liite I, I luku kuljetuskuntoisuus

- Ainoastaan eläimiä, jotka ovat kuljetusmatkan edellyttämässä kunnossa, saa kuljettaa.
- Eläimet eivät ole kuljetuskuntoisia, jos ne ovat loukkaantuneet tai niillä on fysiologisia heikkouksia tai patologisia muutoksia etenkin, jos
 - ne eivät pysty liikkumaan itsenäisesti kivutta tai kävelemään avustamatta
 - niillä on vakavia avohaavoja tai esiinluiskahdus
 - tiine naaras, jonka kantoajasta > 90 % on jo kulunut tai naaras, joka on synnyttänyt edellisellä viikolla
 - vastasyntynyt nisäkäs, jonka napa ei ole täysin parantunut
 - yli 100 km:n matka: porsaas < 3 vkoa, karitsat < 1 vko, vasikat < 10 pv
 - hirvieläimet, joilla on verisarvet

Liite I, I luku kuljetuskuntoisuus (2)

- sairaita tai loukkaantuneita eläimiä voidaan kuitenkin pitää kuljetuskuntoisina, jos
 - ne ovat lievästi loukkaantuneita tai sairaita eikä niiden kuljettaminen aiheuta lisäkärsimystä
 - ne kuljetetaan eläinlääkärin valvonnassa eläinlääkinnällistä hoitoa tai diagnoosia varten tai niiden jälkeen (ja ei tarpeetonta kärsimystä eikä huonoa kohtelua)
 - niille on tehty kotieläintalouteen liittyvä eläinlääkinnällinen toimenpide kuten sarvien katkaisu tai kuohitseminen edellyttäen, että haavat ovat täysin parantuneet

Liite I, II luku kuljetusvälineet

- 1. kaikkia kuljetusvälineitä koskevat säännökset
 - vältetään loukkaantumiset ja kärsimykset sekä varmistetaan turvallisuus
 - suojataan huonolta säältä
 - voidaan puhdistaa ja desinfioida
 - estetään eläinten karkaaminen ja putoaminen
 - riittävä ilman laatu ja määrä
 - eläimiä päästään tarkastamaan ja hoitamaan
 - riittävästi tilaa, että ilmanvaihto toimii, kun eläimet luonnollisessa seisoma-asennossa
 - väliseinien on oltava riittävän tukevat
 - varsoilla on oltava kuivikkeita
 - maantieajoneuvoissa oltava merkintä, että kuljetuksessa on eläviä eläimiä
 - asianmukaiset varusteet kuormaamista ja kuorman purkamista varten

Liite I, III luku kuljetuskäytännöt

- Kuormaus, kuorman purkaminen ja käsittely
 - tilat ja menettelyt
 - ehkäistävä loukkaantumista, kärsimystä, voitava puhdistaa ja desinfioida
 - ramppien kaltevuuskulma enintään 20 astetta, nousu 36,4 % (siat, vasikat, hevoset) tai 30 astetta ja 50% (lampaat ja nautaeläimet), poikki pienat, jos kaltevuus yli 10 astetta, turvapuomit nostolavoissa, tavarat kiinnitettävä, riittävä valaistus
 - eläinten käsittely
 - väkivallan käyttö on kiellettyä, sähköpiiskan käyttöä on vältettävä, kytkeminen ja sitominen asiallista
 - erottelu
 - eri lajit, merkittävästi erikokoiset ja -ikäiset, sarvelliset ja sarvettomat, sukukypsät urokset ja naaraat, vihamieliset jne.
- Kuljetuksen aikana
 - tilavaatimukset VII luvussa
 - kytkeminen, sitominen ja erottelu kuten kuormaus
 - ilmanvaihto
 - juotto, ruokinta ja lepo V luku tai yleissääntö

Liite I, V luku juotto- ja ruokintavälit sekä kuljetusmatka-ajat ja lepojaksot

- Rekisteröimättömät hevoseläimet
 - yli kahdeksan tunnin kuljetukset vain, jos luvun VI lisävaatimukset täyttyvät
 - Vieroittamattomat ja vielä maitoruokinnassa olevat varsat 9 h + 1 h + 9 h
 - Muut hevoseläimet <24 h
 - edellä mainittujen aikojen jälkeen lepo purettuna jonnekin 24 h
- Rekisteröidyt hevoseläimet
 - ei kuljetusaikavaatimusta

Liite I, VI luku pitkiä kuljetuksia koskevat lisäsäännökset

- katto, kuivikkeita, ravinto, väliseinät, jotta voidaan luoda erillisiä osastoja jne.
- ilman emää kuljetusta vain, jos >4 kk hevonen (rekisteröimättömät),
- juomavesijärjestelmä, juottolaitteet kunnossa, vesisäiliöt vähintään 1,5 % enimmäiseläinhyötykuormasta
- erilliset ruokintalaitteet kuljetettava samassa kuljetusvälineessä
- ilmanvaihtojärjestelmä, että lämpötila 5 - 30 °C (+/-5 °C)
 - on toimittava vähintään 4 tuntia, vaikka auto ei liikkuisi
- lämpötilan valvonta- ja kirjaamis- ja hälytysjärjestelmä
- paikannusjärjestelmä
 - 1.1.2007 jälkeen käyttöön otettavat ja kaikki 1.1.2009, ei koske rekisteröityjä hevoseläimiä

Liite I, VII luku tilaa koskevat vaatimukset

- Täysikasvuiset 1,75 m² (0,7 – 2,5 m)
 - Nuoret (6-24 kk) (alle 48 t kuljetus) 1,2 m² (0,6 – 2 m)
 - Nuoret (6-24 kk) (yli 48 t kuljetus) 2,4 m² (1,2 – 2 m)
 - Ponit (säkäkorkeus alle 144 cm) 1 m² (0,6 – 1,8 m)
 - Varsat (0—6 kk) 1,4 m² (1 – 1,4 m)
- Pitkien kuljetusten aikana varsojen ja nuorten hevosten on päästävä makuulle.